

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 133 STRAIPSNIO 4 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XVP-1298(2)**

2026 m. d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. birželio 16 d. vakarinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolo Nr. SPP-161), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 133 straipsnio 4 dalies pakeitimo įstatymo projektu Nr. XVP-1298(2) (toliau – Įstatymo projektas) siūlomo teisinio reguliavimo tikslams – sudaryti aiškesnes teises prielaidas riboti atvykimą į Lietuvos Respubliką užsieniečių, po 2022 m. vasario 24 d. vykdžiusių kultūrinę, koncertinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos ar jų okupuotoje teritorijoje, vadovaujantis Nacionalinio saugumo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ (toliau – Strategija), kurioje Rusijos Federacija ir (arba) Baltarusijos Respublika yra įvardytos kaip keliančios pavojų ir grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, taip pat stiprinti prevencines priemones ir veiksmingiau užtikrinti valstybės apsaugą bei saugoti Lietuvos Respublikos informacinę ir kultūrinę erdvę, bet pasiūlyti Seimui Įstatymo projekto nesvarstyti dėl toliau nurodomos priežasties.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos parengtame Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo Nr. XIV-1888 pakeitimo įstatymo projekte (Teisės aktų informacinės sistemos registracijos Nr. 26-10321) (toliau – Pakeitimo projektas) numatytos priemonės leistų pasiekti minėtus Įstatymo projekto tikslus. Pakeitimo projekte planuojami konkretūs ribojimai – draudimas Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos fiziniams ir juridiniams asmenims, juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ar jų padaliniais Lietuvos Respublikoje vykdyti švietimo, mokslo ir studijų, kultūros, sporto, meno ir pramogų srities viešąją veiklą, jeigu yra nustatyta, kad šie asmenys atitinka konkrečius Pakeitimo projekte išdėstytus kriterijus, taip pat nustatomas tų ribojimų kontrolės ir įgyvendinimo mechanizmas (toliau – Ribojamosios priemonės). Pritarus Ribojamosioms priemonėms ir jas nuosekliai įgyvendinant būtų išvengiama Kremliaus ir Minsko režimų politizuotos ir manipuliacinės veiklos poveikio ir

užkardomas jų siekis bet koki bendradarbiavimą švietimo, mokslo ir studijų, kultūros, meno ir pramogų srityse paversti palankaus požiūrio į jų vykdomą agresiją formavimo, atitinkamos ideologijos skleidimo ir legitimizavimo platforma. Pakeitimo projektą planuojama teikti Seimui V (rudens) sesijos metu, 2026 m. spalio mėnesį. Pakeitimo projekte numatoma, kad jis visa apimtimi įsigaliotų 2027 m. sausio 1 d.

Atsižvelgiant į Ribojamųjų priemonių visumą, Įstatymo projekto tikslai būtų įgyvendinami kompleksškai ir sistemiškai, nustatant ne tik konkrečias Ribojamąsias priemones, bet ir jų taikymo sąlygas, subjektų ratą, atsakingų institucijų kompetenciją, kontrolės ir įgyvendinimo mechanizmus. Įstatymo projektu siūlomas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimas vertintinas kaip siauresnės apimties, fragmentiškas ir dėl to netikslingas.

2. Jei būtų priimtas sprendimas Įstatymo projektą svarstyti Seime, siūlyti jį tikslinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

2.1. Įstatymo projekte siūlomas naujas draudimo užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką pagrindas, kurio taikymas siejamas su Strategijoje pateiktu Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos grėsmių Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui vertinimu, neatitinka teisinio tikrumo ir teisės aiškumo reikalavimų, nes tokio pobūdžio ribojimų taikymo pagrindai neturėtų būti tiesiogiai siejami vien su strateginio pobūdžio dokumente pateiktu geopolitinės grėsmės vertinimu. Ribojimų taikymo pagrindai, galiojimo sąlygos, peržiūrėjimo ir keitimo tvarka turėtų būti aiškiai nustatyti įstatyme.

2.2. Įstatymo projektas tobulintinas aiškiau reglamentuojant draudimo atvykti taikymo pagrindus, kriterijus ir jų vertinimo tvarką. Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas neužtikrina aiškaus ir individualaus konkretaus asmens elgesio, veiklos pobūdžio ir sąsajų su propaganda, dezinformacijos sklaida, agresijos prieš Ukrainą legitimizavimu ar realia grėsme Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui vertinimo. Draudimas atvykti negali būti grindžiamas vien formaliu faktu, kad asmuo po 2022 m. vasario 24 d. vykdė kultūrinę, koncertinę, pramoginę ar kitą su tuo susijusią veiklą Rusijos Federacijoje, Baltarusijos Respublikoje ar Rusijos Federacijos okupuotose teritorijose. Įstatymo projekte vartojamos sąvokos „kultūrinė, koncertinė, pramoginė ar kita su tuo susijusi veikla“ yra plačios ir nepakankamai apibrėžtos, todėl nėra aišku, kokios veiklos formos patektų į šio draudimo taikymo sritį ir kokie kriterijai būtų taikomi vertinant tokios veiklos pobūdį, mastą, viešumą, intensyvumą bei sąsają su nacionaliniam saugumui reikšmingomis aplinkybėmis. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektas turėtų būti tobulinamas nustatant aiškius veiklos, lemiančios ribojimą atvykti, kriterijus, individualaus asmens keliamos grėsmės vertinimo mechanizmą, proporcingumo principo užtikrinimo sąlygas, galimus ribojimų netaikymo ar išimčių pagrindus, taip pat užtikrinant Įstatymo projekto suderinamumą su Europos Sąjungos teise ir jau esamu Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ reguliavimu. Taip pat turėtų būti tiksliau apibrėžtas reguliavimo taikymas laike, įskaitant veiklos trukmės, tęstinumo, intensyvumo, aplinkybių ir vėlesnio asmens elgesio vertinimą.

Ministras Pirmininkas

Užsienio reikalų ministras